

ЭРЕЖЕЛЕР

Жалал-Абад Эл аралык Университетинде санариптик билим берүү ресурстары жана eBilim LMSди колдонуу боюнча эрежелер

1. Жалпы жоболор

1.1. Бул Жалал-Абад Эл аралык Университетиндеги санариптик билим берүү ресурстары жана eBilim LMS колдонуу боюнча Эрежелер (мындан ары – **Эрежелер**) максаттарын, милдеттерин, сандык окуу-методикалык ресурстарды иштеп чыгуу, карап чыгуу, жарыялоо, колдонуу, жаңыртуу, сактоо жана мониторинг жүргүзүү ыкмаларын жана тартибин аныктайт, ошондой эле JIUдагы окуу процессинде **eBilim LMS** системасын колдонууну жөнгө салат.

1.2. Бул Эрежелер Университеттин ички жөнгө салуучу документин түзөт жана eBilim LMSди колдонууга уруксат алынган бардык түзүмдүк бөлүмдөргө, академиялык жана окутууну колдоо кызматкерлерине, студенттерге жана башка колдонуучуларга милдеттүү.

1.3. Бул Эрежелерде төмөнкү негизги терминдер колдонулат:

санариптик билим берүү ресурстары (СББР) — билим берүү процессинде колдонулуучу электрондук окутуу, окутуу жана методикалык, маалымдама, баалоо, демонстрациялык жана башка материалдар, санариптик форматта сунушталган;

eBilim LMS — университетте колдонулуучу электрондук маалыматтык жана билим берүүчү чөйрө, ал окуу материалдарын жайгаштырууга, билим берүү процессинин катышуучуларынын ортосундагы өз ара аракеттенүүнү уюштурууга, окуу ишмердүүлүгүн көзөмөлдөөгө, үзгүлтүксүз баалоо жана аралык экзамендерди өткөрүүгө, маалыматтарды сактоого жана аналитикалык отчетторду түзүүгө мүмкүндүк берет;

электрондук курс — белгилүү бир тема (модуль, практикалык курс же билим берүү программасынын башка элементи) боюнча санариптик билим берүү ресурстарынын структураланган жыйнагы, eBilim LMSде жайгаштырылган;

LMS колдонуучусу — eBilim LMSге тиешелүү деңгээлде кирүү мүмкүнчүлүгү бар адам;

курстун мазмуну — белгилүү бир теманын алкагында eBilim LMSде жайгаштырылган материалдардын, тапшырмалардын, файлдардын, шилтемелердин, тесттердин, сүрөттөмөлөрдүн, нускамалардын жана башка элементтердин жыйнагы;

жаңыртуу — билим берүү программасына, предметтин окуу планына, нормативдик талаптарга, окутуу жана үйрөнүү ыкмаларына же санариптик чөйрөгө киргизилген

өзгөртүүлөргө байланыштуу санариптик билим берүү ресурстарын мазмунун жаңыртуу.

1.4. Бул Эрежелер төмөнкүлөргө тиешелүү:

1. университетте түзүлгөн, колдонулган, жарыяланган жана сакталган санариптик билим берүү ресурстары;
2. темалар боюнча электрондук курстар, практикалык окутуу, жыйынтыктоочу баалоо жана билим берүү программаларынын башка элементтери;
3. сандык баалоо материалдары;
4. студенттер жана окутуучулар үчүн санариптик окуу жана маалыматтык материалдар;
5. eBilim LMSде санариптик билим берүү мазмунун башкаруу, колдоо жана мониторинг жүргүзүү процесстери.

1.5. eBilim LMS жана санариптик билим берүү ресурстарын колдонуу билим берүү процессинин ачыктыгын, жеткиликтүүлүгүн, башкарылуучулугун жана сапатын камсыз кылууга, ошондой эле университетте заманбап санариптик билим берүү чөйрөсүн өнүктүрүүгө багытталган.

2. Максаттар жана милдеттер

2.1. Бул Эрежелердин максаты санариптик билим берүү ресурстарын түзүү, колдонуу жана көзөмөлдөө боюнча бирдиктүү талаптарды, ошондой эле eBilim LMS колдонуу менен окутуу процессин уюштурууну аныктоо болуп саналат.

2.2. Негизги максаттар:

1. санариптик билим берүүчү ресурстарды иштеп чыгуу жана колдонуу боюнча бирдиктүү ыкманы түзүү;
2. академиялык дисциплиналар жана билим берүү программаларынын башка элементтери үчүн санариптик мазмунду камсыз кылуу;
3. eBilim LMSде колдонуучулардын ишмердүүлүгүн жөнгө салуу;
4. студенттер үчүн окутуу жана окуу материалдарынын жеткиликтүүлүгүн камсыз кылуу;
5. сабактын, сабактан тышкаркы жана өз алдынча иштердин уюштурулушунун сапатын жакшыртуу;
6. үзгүлтүксүз баалоо, аралык жана жыйынтыктоочу экзамендер үчүн санариптик колдоо көрсөтүү;
7. ички мониторинг, өзүн-өзү баалоо жана тышкы сапатты баалоо үчүн окутуу иш-чаралары боюнча далил базасын түзүү;
8. сандык мазмундун актуалдуулугун, бүтүндүгүн жана туруктуулугун камсыз кылуу;
9. сандык окуу чөйрөсүн жоопкерчиликтүү жана жөнгө салынган колдонуу маданиятын өнүктүрүү.

3. Сандык билим берүү ресурстарын өнүктүрүү жана колдонуу принциптери

3.1. Университетте санариптик билим берүү ресурстарын иштеп чыгуу жана колдонуу төмөнкү принциптерге негизделет:

1. билим берүү программаларына, иш жүзүндөгү окуу пландарына, курс программаларына жана университеттин ички жөнгө салуучу документтерине шайкеш келиши;
2. мазмундун илимий жана методикалык негиздүүлүгү;
3. системалуу жана структураланган ыкма;
4. студенттер үчүн жеткиликтүүлүк жана түшүнүктүүлүк;
5. мазмундун актуалдуулугу жана өз убагында жаңыртылышы;
6. тууралуулук, ишенимдүүлүк жана педагогикалык ылайыктуулук;
7. материалдарды жайгаштырууда жана колдонууда ыкмалардын туруктуулугу;
8. маалымат коопсуздугуна, автордук укукка жана кесиптик жоопкерчилик талаптарына ылайык болуу;
9. колдонуучулардын кирүү укуктарын айырмалоо;
10. маалыматтарды көзөмөлдөө, башкаруу жана талдоо мүмкүнчүлүгү.

3.2. Санариптик билим берүү ресурстары формалдуулук үчүн гана эмес, окутууну уюштуруу, студенттердин өз алдынча изилдөөсү, үзгүлтүксүз баалоо, пикир берүү жана окуу натыйжаларын каттоо үчүн практикалык курал катары колдонулушу керек.

4. Сандык билим берүүчү ресурстардын түрлөрү

4.1. Университетте төмөнкү типтеги санариптик билим берүү ресурстары колдонулушу мүмкүн:

1. курс программаларынын электрондук нускалары;
2. окуу программалары;
3. лекциялык жазуулар, кыскача мазмундар жана окуу модулдары;
4. презентациялар;
5. практикалык, лабораториялык жана семинардык материалдар;
6. окутуу боюнча нускамалар;
7. тапшырмаларды аткаруу боюнча нускамалар;
8. студенттердин өз алдынча изилдөөсү үчүн материалдар;
9. кейс-изилдөөлөр, кырдаалдык маселелер, мини-кейс-изилдөөлөр;
10. тест суроолору, анын ичинде кейс негизиндеги тест суроолору;
11. формативдик, аралык жана жыйынтыктоочу баалоо тапшырмалары;
12. текшерүү тизмелери, баалоо шкалалары, баалоо критерийлери;
13. отчеттор, формалар, таблицалар жана башка документтер үчүн шаблондор;
14. видео жана аудио материалдар, инфографика, диаграммалар жана иллюстрациялар;

15. сандык китепканаларга, маалымат базаларына, тышкы билим берүү платформаларына жана башка санариптик ресурстарга шилтемелер;
16. консультациялар, окутуу жана студенттерге колдоо көрсөтүү үчүн материалдар;
17. билим берүү программасынын максаттарына тиешелүү башка санариптик материалдар.

4.2. Функционалдык максаты боюнча санариптик билим берүүчү ресурстар төмөнкүдөй классификацияланат:

1. **окуу-усулдук;**
2. **окутуу жана методикалык;**
3. **баалоо жана баа берүү;**
4. **маалыматтык жана справоктук;**
5. **уюштуруу жана методикалык;**
6. **байланыш жана навигация.**

4.3. Презентация форматына жараша санариптик билим берүү ресурстары тексттик, графикалык, аудиовизуалдык, интерактивдүү, файлдык, шилтемелик, тесттик же аралаш болушу мүмкүн.

5. LMS eBilim университеттин санариптик окуу чөйрөсү катары

5.1. LMS eBilim — университеттин санариптик окуу ресурстарын жайгаштыруу, окуу процессин колдоо, окуу иш-аракеттерин каттоо жана окуу натыйжаларын документтештирүү үчүн негизги санариптик чөйрө болуп саналат.

5.2. eBilim LMSде төмөнкү негизги процесстер колдоого алынат:

1. окуу мазмунун жайгаштыруу жана уюштуруу;
2. студенттерге курс материалдарына кирүү мүмкүнчүлүгүн берүү;
3. өз алдынча изилдөөнү уюштуруу;
4. учуруларды берүү, чогултуу жана баалоо;
5. тесттерди өткөрүү;
6. окуу ишмердүүлүгүнүн электрондук жазууларынын белгилүү түрлөрүн сактоо;
7. билим берүү процессинин катышуучуларынын ортосундагы өз ара аракеттенүүнү жеңилдетүү;
8. отчетторду жана аналитикалык маалыматтарды түзүү;
9. системанын функционалдык мүмкүнчүлүктөрү алкагында модулдук жана жыйынтыктоочу баалоолорду колдоо.

5.3. Университетте eBilim LMSти колдонуу ички жөнгө салуучу документтерде, ректордун буйруктарында, көрсөтмөлөрүндө жана академиялык эрежелерде көрсөтүлгөн чектөөлөргө ылайык милдеттүү болуп саналат.

5.4. Санариптик колдоого алынган ар бир предмет, практикалык курс же билим берүү программасынын башка компоненти eBilim LMSде структураланган онлайн курс же тиешелүү санариптик бөлүм катары берилүүгө тийиш.

6. Электрондук курс түзүмүнө коюлган талаптар

6.1. eBilim LMSде электрондук курс стандартташтырылган ыкма менен түзүлөт жана төмөнкү элементтердин жок дегенде төмөнкүлөрүн камтышы керек:

1. сабактын аталышы;
2. лектор жөнүндө маалымат;
3. курстун кыскача сүрөттөлүшү;
4. окуу максаттары жана күтүлүүчү натыйжалар;
5. курстун программасы же бекитилген барабар документ;
6. предметтин мазмуну;
7. темалар боюнча окуу материалдары;
8. өз алдынча изилдөө үчүн тапшырмалар;
9. практикалык, лабораториялык жана семинардык сабактар үчүн материалдар;
10. үзгүлтүксүз баалоонун формалары жана ыкмалары;
11. баалоо критерийлери;
12. керек болгондо — нускамалар, шаблондор, текшерүү тизмелери, кошумча ресурстарга шилтемелер.

6.2. Курстун структурасы билим берүү деңгээлин, билим берүү программасынын өзгөчөлүгүн, предметти, окутуу ыкмасын жана системанын техникалык мүмкүнчүлүктөрүн эске алуу менен туураланышы мүмкүн.

6.3. Сандык курс логикалык жактан уюштурулуп, темалар боюнча түзүлүп, окуучуларга так навигацияны камсыз кылышы керек. Курс түзүлүшү жана түшүндүрмөлөрү жок, тартипсиз файлдардын жыйнагынан турмашы керек эмес.

6.4. Мазмунду жарыялаганда тексттик жана файлдык материалдардын айкалышын, ошондой эле окуу материалына активдүү катышууга түрткү берген элементтерди колдонуу сунушталат.

7. Сандык билим берүүчү ресурстарды иштеп чыгуу, карап чыгуу, жарыялоо жана жаңыртуу тартиби

7.1. Санариптик окуу ресурстары окутуучу, авторлор тобу, кафедра же тиешелүү жооптуу бөлүм тарабынан алардын белгиленген дисциплиналары жана ишмердүүлүк чөйрөлөрүнүн алкагында иштелип чыгат.

7.2. Материалдардын мазмуну, методикалык жана кесиптик тактыгы үчүн жоопкерчилик иштеп чыгуучуга жана тиешелүү бөлүмдүн башчысына жүктөлөт.

7.3. eBilim LMSде жарыялоодон мурун санариптик окуу ресурстары университет тарабынан бекитилген тартипте ички кароодон өтөт, эгер тиешелүү материал түрү үчүн мындай тартип каралган болсо.

7.4. Материалдар тиешелүү кирүү укуктары бар окутуучу же ыйгарым укуктуу кызматкер тарабынан eBilim LMSге жүктөлөт.

7.5. Материалдар төмөнкүдөй жүктөлүшү керек:

1. убагында;
2. структураланган форматта;
3. азыркы версиясында;
4. анык аталыштар жана белгилер менен;
5. архивдөө максатында башкача талап кылынбаса, эскирген версияларды кайталабай.

7.6. Санариптик билим берүү ресурстары төмөнкүдөй жаңыртылышы керек:

1. тиешелүү академиялык семестр башталганга чейин;
2. окуу программасына, курс мазмунуна, баалоо ыкмаларына же окутуу ыкмаларына өзгөртүүлөр киргизилгенде;
3. каталар, эскирген маалыматтар же техникалык же методологиялык карама-каршылыктар аныкталганда;
4. курстун сапатын көзөмөлдөөнүн жыйынтыктарына таянып.

7.7. Азыркы окутуу процессинде ачык эле эскирген, толук эмес, методикалык жактан туура эмес же бекитилбеген материалдар камтылган санариптик билим берүү ресурстарын университеттин белгиленген талаптарына каршы келгенде колдонууга тыюу салынат.

8. eBilim LMSке кирүү укуктары жана колдонуучу категориялары

8.1. eBilim LMS колдонуучулары:

1. студенттер;
2. лекторлор;
3. кафедра башчылары;
4. декандыктын кызматкерлери;
5. Академиялык маалымат бөлүмүнүн кызматкерлери;
6. система администраторлору;
7. белгиленген тартипте кирүү укугу берилген башка адамдар.

8.2. Кирүү укуктарынын чеги колдонуучунун функционалдык милдеттери менен аныкталып, системадагы ролунун чегинде белгиленет.

8.3. Студенттер төмөнкү укуктарга ээ:

1. өздөрүнө жарыяланган материалдарга кирүү;
2. тапшырмаларды аткарууга жана белгиленген баалоо формаларын өтүүгө;
3. нускамалар, баалоо критерийлери жана окуу материалдары менен таанышууга;
4. белгиленген эрежелердин алкагында окуу материалдарын билим берүү максатында колдонууга.

8.4. Окутуучулардын укуктары:

1. берилген предметтер боюнча материалдарды жарыялоого жана жаңыртууга;
2. системада студенттердин курстук иштерин жана өз алдынча изилдөөлөрүн уюштуруу;
3. мониторинг жана пикир берүү куралдарын колдонууга;
4. берилген функциялардын мүмкүнчүлүктөрүнүн чегинде аналитикалык маалыматтарды алууга;

8.5. Бөлүм башчылары, декандын кеңселеринин кызматкерлери, Академиялык жана Маалымат бөлүмү, ошондой эле система администраторлору өз ыйгарым укуктарынын чегинде мониторинг, колдоо, координация жана башка иш-чараларды жүргүзүшөт.

8.6. Кирүү маалыматтарын башка адамга өткөрүп берүү, башка адамдын эсебин колдонуу, материалдарды уруксатсыз өзгөртүү, санариптик чөйрөгө кийлигишүү жана кирүү эрежелерин бузууга болбойт.

9. Процесске катышуучулардын милдеттери

9.1. Лектор төмөнкүлөргө милдеттүү:

1. берилген предметтер боюнча санариптик билим берүү ресурстарынын жеткиликтүүлүгүн жана актуалдуулугун камсыз кылуу;
2. белгиленген мөөнөттөрдө материалдарды жарыялоо;
3. онлайн курс түзүмү жана мазмуну боюнча стандарттык талаптарды сактоо;
4. университет белгилеген чектөөлөргө ылайык окутуу процессинде eBilim LMSди колдонуу;
5. эскирген материалдарды өз убагында жаңыртуу;
6. тексттердин, аталыштардын, көрсөтмөлөрдүн жана баалоо критерийлеринин тактыгын камсыз кылуу;
7. академиялык адалдык, автордук укук жана кесиптик этика стандарттарын сактоо;
8. университеттин ички эрежелерине каршы келген материалдарды жайгаштырбоого.

9.2. Кафедра башчысы төмөнкүлөргө милдеттүү:

1. факультеттин санариптик билим берүү ресурстарын түзүү, жарыялоо жана жаңыртуу боюнча иштерин уюштуруу;
2. факультеттин предметтери үчүн милдеттүү мазмундун жеткиликтүүлүгүн көзөмөлдөө;
3. аныкталган кемчиликтерди жоюу боюнча чараларды көрүү;
4. бөлүмдүн бул Эрежелердин талаптарына ылайык иштешин камсыз кылуу.

9.3. Академиялык жана маалымат бөлүмү төмөнкүлөр үчүн жооптуу:

1. eBilim LMSди колдонууга уюштуруучулук жана техникалык колдоону координациялоо;
2. санариптик билим берүү ресурстарына байланыштуу процесстерге методикалык жана нормативдик колдоо көрсөтүү;
3. өзүнө берилген ыйгарым укуктардын чегинде санариптик мазмундун толуктугун, түзүмүн жана тиешелүүлүгүн көзөмөлдөө;
4. eBilim LMSди колдонуу боюнча аналитикалык материалдарды, отчетторду, кыскача маалыматтарды жана башка маалыматтарды даярдоо;
5. системаны кантип колдонуу керектигин колдонуучуларга үйрөтүү боюнча тренингдерге катышуу.

9.4. eBilim LMS администратору төмөнкүлөрдү аткарууга милдеттүү:

1. өзүнө жүктөлгөн милдеттердин алкагында система үчүн техникалык колдоо көрсөтүү;
2. белгиленген критерийлердин негизинде колдонуучунун кирүү укугун берүү, өзгөртүү жана жокко чыгаруу;
3. ролдорго негизделген кирүү моделинин туура иштешин камсыз кылуу;
4. системанын туруктуу иштешин камсыз кылуу.

9.5. Студент төмөнкүлөргө милдеттүү:

1. eBilim LMSди аң-сезимдүү жана анын максатына ылайык пайдалануу;
2. окуу материалдары менен убагында таанышып, тапшырмаларды аткаруу;
3. сандык тапшырмаларды аткарууда жана баалоолорго катышууда академиялык адалдык эрежелерин сактоо;
4. логин маалыматтарын башкаларга бербөө;
5. системанын санариптик иштешин бузбоо.

10. Санариптик билим берүү ресурстарына коюлган сапаттык талаптар

10.1. Санариптик окуу ресурстары төмөнкү талаптарга жооп бериши керек:

1. предметтин мазмунуна жана окуу натыйжаларына шайкештиги;
2. логикалуулук, туруктуулук жана методикалык бүтүндүк;

3. тилдик жана фразалык жеткиликтүүлүк тиешелүү окуучулар категориясына;
4. керек болгондо нускамалар менен түшүндүрмөлөрдү берүү;
5. терминдердин, белгилөөлөрдүн, мисалдардын жана баалоо критерийлеринин тууралыгы;
6. материалды колдонууга тоскоол кылган техникалык кемчиликтердин жоктугу;
7. маалыматтын тиешелүүлүгү;
8. өз алдынча окууга жана/же сабактардын санариптик кошумчасы катары ылайыктуулугу.

10.2. Практикага багытталган баалоо формалары каралган предметтер үчүн санариптик мазмунга чыныгы кесиптик тапшырмаларга жакын окшош кейс-изилдөөлөрдү, ситуациялык тапшырмаларды, клиникалык же кесиптик багыттагы материалдарды, ошондой эле чыныгы кесиптик тапшырмаларга жакын окшош баалоо куралдарын киргизүү сунушталат.

10.3. eBilim LMSге жайгаштырылган тесттер жана башка баалоо материалдары университеттин баалоо банкы, билимди баалоо жана тест суроолорун иштеп чыгуу боюнча ички эрежелерине шайкеш келиши керек.

11. Мониторинг, көзөмөл жана отчеттуулук

11.1. Бул Эрежелердин талаптарына ылайык келүүнү көзөмөлдөөнү Ректордун кеңсеси, Академиялык жана Маалымат бөлүмү, декандыктар, кафедралар жана башка ыйгарым укуктуу бирдиктер жүзөгө ашырат.

11.2. Санариптик билим берүү ресурстарынын жана eBilim LMSтин колдонулушун көзөмөлдөө төмөнкүлөрдү камтышы мүмкүн:

1. сабактар боюнча санариптик мазмундун жеткиликтүүлүгүн текшерүү;
2. онлайн курстардын толуктугун жана түзүмүн талдоо;
3. материалдардын жаңыртылышынын өз убагында болушун талдоо;
4. системаны колдонуу деңгээлин талдоо;
5. тапшырмалардын, баалоо критерийлеринин жана окутуу материалдарынын жеткиликтүүлүгүн текшерүү;
6. студенттердин өз алдынча ишине санариптик колдоону талдоо;
7. маселе жараткан аймактарды жана типтүү кемчиликтерди изилдөө.

11.3. Мониторинг натыйжалары төмөнкү формада берилиши мүмкүн:

1. отчеттор;
2. аналитикалык отчеттор;
3. меморандумдар;
4. ыйкма таблицалар;
5. түзөтүү чаралары боюнча сунуштар.

11.4. Мониторингдин жыйынтыктарына ылайык, жооптуу адамдарга төмөнкүлөр боюнча көрсөтмө берилиши мүмкүн:

1. санариптик мазмунду өркүндөтүү;
2. кемчиликтерди жоюу;
3. материалдарды жаңыртуу;
4. курстардын түзүмүн стандартизациялоо;
5. сабактар боюнча санариптик колдоонун сапатын жакшыртуу;
6. материалдарды жарыялоо мөөнөттөрүн сактоо.

12. Маалыматтарды коргоо, академиялык бүтүндүк жана укуктарды урматтоо

12.1. eBilim LMSди колдонууда билим берүү процессинин катышуучулары ички эрежелердин талаптарына, маалыматтык тартипке, академиялык адалдыкка жана кесиптик жоопкерчиликке ылайык келүүгө милдеттүү.

12.2. Төмөнкүлөргө тыюу салынат:

1. колдонуучу аттарын жана сырсыздарду үчүнчү жактарга ачыктоо;
2. сандык мазмунга уруксатсыз өзгөртүүлөрдү киргизүү;
3. башка адамдардын материалдарын тиешелүү негиздемесиз колдонуу;
4. заңдарды, университеттин ички документтерин же этика жана академиялык бүтүндүк стандарттарын бузган материалдарды жарыялоо;
5. системаны окуу процессине же расмий милдеттерге тиешеси жок иш-чаралар үчүн колдонуу.

12.3. Университеттин кызматкерлери өз милдеттерин аткаруу учурунда түзгөн санариптик окуу ресурстары университеттин окуу процессинде ички документтерде жана тиешелүү жоболордо белгиленген тартипте колдонулушу керек.

12.4. Материалдарды жарыялаганда туура шилтеме берүү, булактарды көрсөтүү жана автордук укук менен тиешелүү укуктарды бузуунун алдын алуу боюнча талаптар сакталууга тийиш.

13. Жоопкерчилик

13.1. Бул Эрежелерди бузган адамдар Университеттин ички документтерине, эмгек милдеттерине, ички эрежелерге жана башка тиешелүү стандарттарга ылайык жоопкерчиликке тартылат.

13.2. Тартиптик чараларды колдонууга төмөнкүдөй негиздер болушу мүмкүн:

1. милдеттүү санариптик мазмундун жоктугу;
2. эскирген же сапаты начар материалдарды жарыялоо;
3. жаңыртуу мөөнөттөрүн системалуу түрдө бузуу;

4. системага кирүү жана аны колдонуу эрежелерин бузуу;
5. сандык материалдарды уруксатсыз пайдалануу;
6. сандык мазмунду негизсиз бурмалоо, өчүрүү же бузуу;
7. академиялык адалдыкты жана маалыматтык тартипти бузуу.

14. Акыркы жоболор

14.1. Бул Эрежелер белгиленген тартипте бекитилгенден кийин күчүнө кирет.

14.2. Бул Эрежелерге өзгөртүүлөр жана толуктоолор Университет тарабынан белгиленген тартипте киргизилет.

14.3. Бул жободо каралбаган маселелер ЖАЭУдагы окуу процессин башкаруу боюнча университеттин ички нормативдик документтерине, уюштуруу жана административдик актыларына, ошондой эле калыптанган практикага ылайык чечилет.

Төмөндө документтин түзөтүлбөгөн түрүндөгү **1–4-тиркемелер** келтирилген **SMK-30-07 санариптик билим берүү ресурстары жана ЖАЭУда eBilim LMS колдонуу боюнча жобо.**

1-тиркеме

eBilim LMSдеги электрондук курстун минималдуу түзүмү

1. Жалпы талаптар

Тематикалык электрондук курс, практикалык окутуу же билим берүү программасынын башка компоненти студенттер үчүн түзүмдүү, логикалык жана жеткиликтүү форматта eBilim LMSде жайгаштырылышы керек.

Электрондук курстун минималдуу түзүмү төмөнкүлөрдү камсыз кылууга багытталган:

1. сабактар боюнча санариптик колдоонун бирдиктүүлүгү;
2. студенттер үчүн материалдардын жеткиликтүүлүгү;
3. окуу процессинин уюштурулушундагы ачыктык;
4. ички мониторинг жана көзөмөл жүргүзүү мүмкүнчүлүгү.

2. Милдеттүү курс элементтери

Ар бир онлайн курс төмөнкү милдеттүү элементтерди камтышы керек:

2.1. Предмет боюнча жалпы маалымат

1. предметтин аталышы;
2. предмет коду (эгер бар болсо);
3. окуу программасы;
4. курс, семестр;
5. баалоо ыкмасы;
6. лектор тууралуу маалымат.

2.2. Уюштуруулук жана методикалык бөлүм

1. курстун кыскача сүрөттөлүшү;
2. курстун максаттары;
3. күтүлүүчү окуу натыйжалары;
4. курстун программасы же анын бекитилген эквиваленти;
5. окуу программасы;
6. курстук иштин түрлөрү жөнүндө маалымат.

2.3. Курстун мазмуну

Ар бир тема үчүн төмөнкүлөрдү камтышы сунушталат:

1. теманын кыскача тексти же кыскача мазмуну;
2. лекциялык материал;
3. презентация;
4. методикалык түшүндүрмөлөр;
5. негизги терминдер жана түшүнүктөр;
6. иллюстративдик материалдар, диаграммалар, таблицалар, кошумча булактарга шилтемелер.

2.4. Практикалык, семинардык жана лабораториялык сабактар үчүн материалдар

1. сессиянын темасы;
2. максат;
3. тапшырма же суроолор тизмеси;
4. методикалык көрсөтмөлөр;
5. жооп шаблон, эгер зарыл болсо;
6. баалоо критерийлери.

2.5. Өз алдынча изилдөө

1. өз алдынча изилдөө үчүн тапшырмалар тизмеси;
2. аткаруу боюнча нускамалар;
3. тапшыруу мөөнөттөрү;
4. тапшыруу форматы;
5. баалоо критерийлери.

2.6. Баалоо материалдары

1. үзгүлтүксүз баалоо үчүн тапшырмалар;
2. тесттер;
3. кейс-изилдөөлөр;
4. ситуациялык тапшырмалар;
5. орто мөөнөттүү тапшырмалар;
6. курс тарабынан белгиленген баалоонун башка формалары.

2.7. Окутуу бөлүмү

1. курстун эрежелери;
2. тапшырмаларды тапшыруу тартиби;
3. ишти форматтоого коюлган талаптар;
4. файлдарды аталыштыруу эрежелери;
5. мөөнөттөр жана пикирлер тууралуу маалымат.

3. Кошумча курс элементтери

Керек болгондо курс төмөнкүлөрдү камтышы мүмкүн:

1. видео лекциялар;
2. аудио материалдар;
3. сандык китепканага шилтемелер;
4. сырткы булактарга шилтемелер;
5. Көп берилүүчү суроолор;
6. терминдердин тизмеси;
7. текшерүү тизмелери;
8. аяктаган жумуштун мисалдары;
9. акыркы баалоого даярдануу үчүн материалдар.

4. Форматтоо талаптары

Курстук материалдар төмөнкүлөрдү камтышы керек:

1. тема же модуль боюнча логикалык түрдө топтолгон;
2. анык аталыштары болушу керек;
3. азыркы версиясында жарыяланышы керек;
4. керексиз кайталанган же эскирген файлдарды камтыбашы керек;
5. тиешелүү деңгээлдеги окуучулар үчүн жеткиликтүү болушу керек.

5. Курсту жарыяланган деп эсептөө үчүн минималдуу талаптар

Электрондук курс төмөнкүлөрдү камтыса, ал минималдуу кабыл алынуучу деңгээлде жарыяланган деп эсептелет:

1. тема боюнча жалпы маалымат;
2. окуу программасы же бекитилген барабар документ;
3. тематикалык мазмун;
4. аз дегенде негизги темаларды камтыган материалдар;
5. өз алдынча изилдөө үчүн тапшырмалар;
6. үзгүлтүксүз баалоонун элементтери;
7. студенттерге көрсөтмөлөр.

2-тиркеме

eBilim LMSде курстун санариптик мазмунун мониторингдөө үчүн текшерүү тизмеси

Текшерүү тизмесинин формасы

Курстун аталышы: _____

Окуу программасы: _____

Курс, семестр: _____

Лектор: _____

Кафедра: _____

Баалоо күнү: _____

Экзамен алуучу: _____

Жок .	Көрсөткүч	Ооб а	Жартыла й	Жо к	Эскертү ү
1	Теманын толук аты көрсөтүлгөн				
2	Лектор жөнүндө маалымат берилет				
3	Курстун кыскача сүрөттөлүшү берилет				
4	Пәндин окуу программасы же ага барабар документ жарыяланды				
5	Окуу программасы жарыяланды				
6	Курстук материалдар жеткиликтүү				
7	Материалдар логикалык түрдө түзүлгөн				
8	Практикалык/семинардык/лабораториялык сабактар үчүн материалдар бар				
9	Өз алдынча изилдөө үчүн тапшырмалар берилет				
10	Тапшырмаларды аткаруу боюнча нускамалар бар				
11	Баалоо критерийлери көрсөтүлгөн				
12	Уландырып жаткан баалоо үчүн материалдар бар				
13	Баалоо материалдары предметке тиешелүү				
14	Материалдар актуалдуу				
15	Ачык эле эскирген же кайталанган файлдар жок				
16	Файлдардын жана бөлүмдөрдүн аталыштары так жана түшүнүктүү колдонулат				
17	Курстун ичиндеги навигация колдонуучуга ыңгайлуу				
18	Курс окуучуларга өз алдынча окууга ылайыктуу				
19	Курс университеттин минималдуу талаптарына жооп берет				
20	Курсту мындан ары өнүктүрүү зарыл				

Карап чыгуунун кыскача мазмуну

Курстун жалпы баалоосу:

Аныкталган кемчиликтер:

Кемчиликтерди жоюу боюнча сунуштар:

Кемчиликтерди жоюу мөөнөтү: _____

Инспектордун кол тамгасы: _____

3-тиркеме

LMS eBilim колдонуучусунун жоопкерчилик матрицасы

1. Жалпы ыкма

Жоопкерчилик матрицасы eBilim LMSде санариптик билим берүү ресурстарын түзүү, жарыялоо, колдонуу жана мониторинг жүргүзүү боюнча процесс катышуучуларынын негизги ролдорун аныктайт.

2. Матрица

Функция / Процесс	Лектор	Бөлүм башчы	Декандын кеңсеси	Академиялык маалымат бөлүмү	LMS администратору
Окуу-усулдук мазмунду иштеп чыгуу	Аткарат	Мониторлор	Маалыматты кабыл алат	Методикалык колдоо көрсөтөт	Катышпайт
Курс боюнча материалдарды жарыялоо	Аткарат	Көзөмөлдөйт	Маалымдалып турат	Координациялайт	Кируү мүмкүнчүлүгүн камсыздайт
Материалдарды жаңыртат	Аткарат	Көзөмөлдөйт	Кабардар болуп турат	Көзөмөлдөйт	Техникалык колдоо көрсөтөт
Санариптик курсдун толуктугун текшерүү	Катышат	Аткарат	Катышат	Аткарат	Катышпайт
Курстун түзүмүн карап чыгуу	Катышат	Аткарат	Катышат	Аткарат	Катышпайт
Колдонуучуларга кирүү мүмкүнчүлүгүн уюштуруу	Катышпайт	Керек болгондо демилге көтөрөт	Керек болгондо демилге көтөрөт	Координациялайт	Аткарат
Система үчүн техникалык колдоо	Катышпайт	Катышпайт	Катышпайт	Координациялайт	Аткарат
Тапшырмаларды жана тесттерди колдонуу	Аткарат	Көзөмөлдөйт	Маалым болуп турат	Көзөмөлдөйт	Техникалык колдоо көрсөтөт

Запастардын деңгээлин көзөмөлдөйт	Катышат	Аткарат	Катышат	Аткарат	Катышпайт
Аналитикалык отчеттуулук	Маалымат берет	Натыйжаларды колдонуу	Натыйжаларды колдонуу	Жаратат/жалпылайт	Техникалык маалыматтарды берет
Мазмунга байланыштуу маселелерди чечет	Аткарат	Көзөмөлдөйт	Окуу процессин көзөмөлдөйт	Жылдырууну көзөмөлдөйт	Катышпайт
Санариптик тартипке ылайык болуу	Сактоо талап кылынат	Кепилдеш керек	Көзөмөл жүргүзүүсү керек	Координация кылышы керек	Техникалык талаптарга жооп берүүнү камсыз кылуу

3. Шарттуу формадагы сүйлөмдөр

1. **Аткарат** — аракетти түздөн-түз жүзөгө ашырат;
2. **Көзөмөлдөйт** — аткарууну текшерет жана чара көрөт;
3. **Координациялайт** — катышуучулардын ортосундагы кызматташтыкты уюштурат;
4. **Методикалык колдоо көрсөтөт** — процедураларды жана талаптарды түшүндүрөт;
5. **Кирүү мүмкүнчүлүгүн камсыздайт** — уруксаттарды техникалык жактан конфигурациялайт;
6. **Маалымдалат** — тиешелүү процесс боюнча маалымат алат.

Кошумча 4

Санариптик билим берүү ресурстарынын толуктугун жана сапатын баалоо критерийлери

1. Критерийлердин максаты

Бул критерийлер eBilim LMSде жайгаштырылган предметтердин жана билим берүү программаларынын башка компоненттеринин санариптик билим берүү ресурстарынын абалын баалоо үчүн колдонулат.

2. Негизги критерийлер

2.1. Толук кандуулук

Максатка ылайык милдеттүү курс компоненттеринин бар-жогу бааланат:

1. предмет жөнүндө маалымат;
2. окуу программасы;
3. темалык мазмун;
4. окуу материалдары;
5. өз алдынча изилдөө үчүн тапшырмалар;
6. баалоо ыкмалары;

7. көрсөтмөлөр жана баалоо критерийлери.

2.2. Структура

Төмөнкүлөр бааланат:

1. курстун логикалык уюштурулушу;
2. материалдардын тема боюнча бөлүштүрүлүшү;
3. навигациянын тактыгы;
4. файлдардын баш-аягы жок жайгаштырылбашы.

2.3. Маанилүүлүк

Төмөнкүлөр бааланат:

1. азыркы окуу семестрине тиешелүүлүгү;
2. эскирген материалдардын жоктугу;
3. убагында жаңыртылат;
4. азыркы окуу программасына шайкештик.

2.4. Методологиялык негиздүүлүк

Төмөнкүлөр бааланат:

1. педагогикалык логиканын бар болушу;
2. окуу натыйжаларынын материалдардын мазмунуна дал келиши;
3. түшүндүрмөлөрдүн жана көрсөтмөлөрдүн бар болушу;
4. курстун өз алдынча изилдөөнү колдоого ылайыктуулугу.

2.5. Баалоо компоненти

Төмөнкүлөр бааланат:

1. үзгүлтүксүз баалоо каражаттарынын жеткиликтүүлүгү;
2. сабакка ылайыктуу баалоо ыкмалары;
3. баалоо критерийлеринин бар болушу;
4. зарыл болгондо практикага багытталган жана/же кейс негизиндеги тапшырмаларды колдонуу.

2.6. Колдонуучунун жеткиликтүүлүгү

Төмөнкүлөр бааланат:

1. бөлүмдөрдүн аталыштарынын тактыгы;
2. материалдардын окууга ыңгайлуулугу;
3. файлдардын жеткиликтүүлүгү;
4. окуучулардын курс менен иштөө жеңилдиги.

3. Баалоо деңгээлдери

Деңгээл	Мүнөздөмө
Жогорку	Курс толук камтылган, актуалдуу, жакшы түзүлгөн, методикалык жактан негиздүү жана толук колдонууга ылайыктуу
Канааттандыруу	Негизги элементтер бар; бир нече чакан эскертүүлөр бар, бирок алар курс колдонууга тоскоолдук кылбайт
Канааттандыруу	Курс минималдуу талап кылынган материалдарды камтыйт, бирок бир нече багытта кошумча өнүктүрүүнү талап кылат
Жакшы эмес	Курс толук эмес, түзүмү начар, олуттуу боштуктар же эскирген материалдар камтылган

4. Ички баалоонун көрсөтмөлүк шкаласы

Төмөнкү көрсөтмөлүү шкала зарыл болгондо колдонулушу мүмкүн:

Көрсөткүч	Максималдуу упайлар
Курстун толуктугу	25
Структура	20
Маанилүүлүк	20
Методологиялык бекемдик	20
Баалоо компоненти	10
Колдонуучунун жеткиликтүүлүгү	5
Жалпы	100

5. Натыйжаларды талдоо

Балдар	Баа
86–100	Жогорку деңгээл
71–85	Өткөн
55–70	Канааттандыруу деңгээл
55тен төмөн	Төмөн деңгээл

6. Акыркы колдонуу

Баалоо натыйжаларын колдонсо болот:

1. ички сапатты көзөмөлдөө үчүн;
2. түзөтүү чараларын пландаштыруу;
3. окуучулардын окуу семестрине даярдыгын талдоо үчүн;
4. аналитикалык отчетторду даярдоо;
5. университеттин санариптик окуу чөйрөсүн жакшыртуу.

Каттоо баракчасын өзгөртүү

Өзгөрүү №	Өзгөртүү киргизүүнүн себеби	Беттер	Өзгөртүүнүн кыскача мазмуну	Нысап	Колтамга	Күні
1						
2						
3						

Нысан:

Күчүнө кирүү күнү: ' ' _____ 20

МАКУЛДАШУУ БАРАКЧАСЫ

№	Кызмат орду	Аты-жөнү	Кол тамгасы	Дата
1	Иштеп чыккан	Канетова Д.Э.		29.12.25
2	Макулдашылды: жооптуу түзүмдүк бөлүмдүн башчысы			29.12.25
3	Макулдашылды: Окуу-маалыматтык бөлүмүнүн башчысы	Канетова Д.Э.		29.12.25
4	Макулдашылды: сапат боюнча алдыңкы адис	Калмуратова А.		29.12.25
4	Макулдашылды: укуктук иштер жана адам ресурстары боюнча бөлүм башчы / юрист	Сыдыкова Б.Ж.		29.12.25
5	Макулдашылды: окуу иштери боюнча проректор	Садырова Н.А.		29.12.25
6	Макулдашылды: илим, СИ жана МТ боюнча проректор	Асилова З.А.		29.12.25
7	Бекитилди / белгиленген тартипте каралды	ЖАМУнун Окумуштуулар кеңеши		29.12.25.

